

McCain và Obama. Ai sẽ thắng?

Khuất Phong Nguyễn Đình Phùng

Cuộc chạy đua giữa Barack Obama và Hillary Clinton để được đảng Dân Chủ đưa ra làm ứng cử viên tranh chức Tổng Thống với John McCain, được coi như gần chấm dứt. Sau khi thắng lớn tại tiểu bang North Carolina và suýt soát với Hillary ở tiểu bang Indiana, Obama đã được coi như nắm chắc phần thắng và Hillary dù tuyên bố tiếp tục tranh cử, sẽ chỉ là vấn đề thời gian trước khi rút lui.

Như vậy hai đảng Cộng Hòa và Dân Chủ sẽ đưa ra hai ứng cử viên là John McCain và Barack Obama để tranh cử dành chức Tổng Thống Hoa Kỳ vào mùa thu năm nay. Đây là một cuộc tranh cử có tính cách lịch sử vì Obama là người da đen đầu tiên có hy vọng leo lên chức vụ cao nhất của chính quyền Hoa Kỳ. Cũng như đây là một cuộc chạy đua giữa hai người biểu tượng cho những tương phản cách biệt quá đáng: giữa hai thế hệ khác nhau, già và trẻ; hai giống dân, trắng và đen; bảo thủ và cấp tiến; truyền thống và thay đổi. Hơn nữa, cuộc tranh cử này xảy ra trước bối cảnh của quốc gia Hoa Kỳ đang trên đường suy thoái về mọi mặt. Và ai thắng ai bại sẽ quyết định phần lớn cho những thay đổi lớn lao Hoa Kỳ đang phải trải qua, cũng như ảnh hưởng mạnh mẽ trên toàn cầu về nhiều phương diện: chính trị địa dư, kinh tế, thay đổi môi sinh và những khủng hoảng đang và sẽ xảy ra về nhân mãn, về thực phẩm và chiến tranh trên nhiều vùng đất của thế giới.

Trước hết về phía đảng Cộng Hòa, thực sự tuy nhiều tay bảo thủ cực đoan chống đối, việc đưa John McCain ra làm ứng cử viên sẽ đem lại nhiều triển vọng nhất cho Cộng Hòa tiếp tục giữ toà Bạch Cung. Vì McCain được tiếng là trong sạch, không chịu luôn cúi theo phe bảo thủ cực đoan như nhiều ứng cử viên khác. Ngoài ra McCain có hào quang của tù binh POW bị cộng sản Bắc Việt giam cầm tại Hòa Lò nhiều

năm, bị tra tấn dã man, nhưng vẫn chống lại và là con của tử lệnh hải quân Thái Bình Dương thời đó, được cộng sản dụ cho thả sớm nhưng không chịu, nhất định ở lại bị giam thêm mấy năm cùng với đồng đội. Đây là ưu điểm của John McCain, được dân Mỹ coi là anh hùng, cũng như tiếng tăm là người khẳng khái, nói thẳng không quanh co, được lòng những người đi bầu độc lập, không theo đảng nào. Con số cử tri độc lập chiếm khoảng 30%, là thành phần quyết định các cuộc bầu cử. Vì cử tri thuộc đảng nào, Dân Chủ hay Cộng Hòa thường bầu ứng cử viên của đảng đó, nên cử tri độc lập được gọi là swing voters, tức có khả năng nghiêng về bên nào bên đó sẽ thắng.

Yếu điểm của McCain là cuộc chiến Iraq và những chính sách của Tổng Thống Bush. Vì là ứng cử viên Cộng Hòa, McCain được coi là sẽ tiếp nối đường lối của George W Bush. Trong khi đó uy tín của Bush càng ngày càng xuống thấp, hiện nay chưa bao giờ có Tổng Thống Hoa Kỳ cận đại nào bị dân chúng mất tin tưởng như Bush, nên bị dính với Bush được coi như một thiệt hại nặng nề. Đây là điểm đảng Dân Chủ sẽ khai thác tối đa trong mùa thu năm nay, khi vận động tranh cử giữa McCain và Obama mở màn và đến hồi gay gắt. McCain dù chán ngán Bush và biết là sẽ bị tấn công nặng nề vì dính với Bush, cũng không thể nào làm khác được. Vì McCain phải tỏ ra là trung thành với đảng Cộng Hòa, ngoài ra còn những cử tri Cộng Hoà bảo thủ cực đoan, vẫn còn ủng hộ Bush, McCain không thể quay mặt với Bush để mất phiếu của thành phần cử tri này.

Cuộc chiến Iraq cũng sẽ là điểm tranh cử sôi nổi giữa McCain và Obama. Nếu từ đây đến ngày bầu cử tháng 11, 2008, tình hình Iraq khả quan hơn, McCain có thể lấy công là đã thúc đẩy cho việc đổ thêm quân vào Iraq để bình định và tăng an ninh hơn. Tuy nhiên nếu Iraq tồi tệ hơn và số tử vong của lính Mỹ tăng lên trở lại, dân chúng Hoa Kỳ quá chán ngán với cuộc chiến, sẽ dồn phiếu cho Obama để chấm dứt chiến tranh Iraq.

Tuy nhiên yếu tố quyết định quan trọng nhất vẫn là kinh tế. Nền kinh tế Hoa Kỳ đang đi vào suy thoái và có triển vọng để rơi vào cuộc khủng hoảng nặng như thời Depression của thập niên 30's. Nếu tình hình kinh tế ngày một tệ hại, nhà cửa tiếp tục xuống giá, khủng hoảng tín dụng vẫn kéo dài và nạn thất nghiệp tăng cao, trong khi giá dầu hoá lên ào ào làm lạm phát phi mã; những yếu tố này sẽ làm cử tri đi bầu đòi hỏi thay đổi và sẽ gây ra thắng lợi cho Obama. Khuyết điểm khác của McCain là ông này đã tự thú nhận mình không có khả năng mấy về vấn đề kinh tế, chỉ trông nhờ vào cố vấn. Nên nếu tình hình kinh tế suy đồi trầm trọng, cử tri muốn bầu Tổng Thống có khả năng cứu vãn kinh tế, sẽ làm McCain bị mất điểm nhiều.

Về phía đảng Dân Chủ, việc đưa Barack Obama ra tranh cử Tổng Thống với McCain có thể coi như một phép lạ. Không ai ngờ được là một người da đen có thể thắng trong các cuộc vận động sơ bộ của đảng Dân Chủ, để đánh bại tất cả các ứng cử viên da trắng khác và trở thành ứng cử viên ra tranh với Cộng Hoà. Chỉ cần nhớ lại một năm trước khi Hillary Clinton tuyên bố ra tranh cử, ai cũng coi bà này chắc chắn sẽ thắng, để là đại diện của Dân Chủ. Nhưng Hillary đã phạm quá nhiều lỗi lầm trong việc tranh cử, nhất là đã quá coi thường khả năng thu hút quần chúng và giới trẻ của Obama và để cho Obama qua mặt lúc đầu, sau này sửa chữa lại về cách thức vận động đã quá muộn và dù cho có tung ra những đòn phép thế nào chẳng nữa, cũng không gỡ lại nổi.

Điều ngạc nhiên và lạ lùng là Barack Obama thắng phiếu ở những tiểu bang toàn da trắng như Iowa và những tiểu bang nhỏ khác ở vùng phía Bắc và Trung Tây. Tuy nhiên đây là tranh cử sơ bộ primary của đảng Dân Chủ và Obama được phiếu của dân da trắng nhưng thuộc thành phần có học, trí thức và trẻ tuổi. Đối với dân da trắng thành phần kém hơn, lao động và nghèo hay dưới mức trung lưu, Obama vẫn không được đám dân này ưa thích và nhiều phần là bị kỳ thị. Vì thế tuy Barack Obama thắng bầu cử sơ bộ

---

của đảng Dân Chủ, vấn đề màu da vẫn là yếu tố nặng nề trong kỳ bầu cử tổng quát giữa hai đảng. Phía Cộng Hòa dĩ nhiên sẽ không bao giờ bỏ phiếu cho người da đen là Obama. Thành phần Cộng Hòa bảo thủ nằm ở những tiểu bang của miền Nam vẫn là giới kỳ thị màu da mạnh nhất, theo đúng truyền thống của Nam Bắc phân tranh thời xưa. Phía Dân Chủ chỉ có giới trẻ, giới da trắng trí thức và thượng lưu và dân da đen bỏ phiếu cho Obama, cử tri Dân Chủ nghèo và lao động da trắng nhiều phần sẽ ở nhà không đi bầu hay nếu có đi sẽ bỏ cho McCain!

Thành phần cử tri độc lập sẽ nắm phần quyết định trong cuộc bầu cử này. Cả hai phe McCain và Obama đang tìm cách ve vãn giới độc lập để nghiêng về bên mình. Có thể Obama chiếm chút ít lợi thế vì dân da trắng thành phần cao thuộc nhóm độc lập nhiều hơn. Nhưng McCain với danh tiếng khảng khái và nói thẳng, dám ăn dám nói không sợ mịch lòng và được coi là anh hùng cũng được cử tri độc lập mến chuộng nhiều.

Tóm lại trong cuộc tranh cử mùa thu năm nay giữa John McCain và Barack Obama, ưu thế có vẻ nghiêng về McCain nhiều hơn. Hoa Kỳ có thể tự hào là đã tiến bộ đủ để đưa một người da đen đại diện đảng Dân Chủ ra tranh cử, nhưng nói chung đa số dân chúng Mỹ vẫn kỳ thị nhiều, dù chỉ ngấm kỳ thị, ngoài mặt vẫn giả dối nói không. Đến khi phải quyết định thực sự trong kỳ bầu cử tháng 11 này, dân Mỹ trắng vẫn không thể bỏ phiếu cho người da đen lên nắm chức vụ cao trọng nhất được. Chỉ trừ khi kinh tế Hoa Kỳ lâm vào khủng hoảng ngày một trầm trọng hơn vào đúng lúc đi bầu, dân Mỹ bị khốn đốn quá nổi điên lên, cần trừng phạt đảng đang cầm quyền là đảng Cộng Hòa. Hay cuộc chiến Iraq đi vào giai đoạn lan rộng và thiệt hại cho Hoa Kỳ nặng nề quá, mà McCain vì kẹt với Bush tiếp tục hung hăng, cương quyết đòi ở lại Iraq thêm 100 năm nữa như đã tuyên bố; dân chúng Mỹ quá chán ngán phải bỏ phiếu cho Dân Chủ để phạt đảng Cộng Hòa và để giải quyết chiến tranh Iraq cho xong ngay. Lúc đó họa may Barack

Obama mới có thể được phiếu đủ để thắng thế nổi McCain.

Nhưng dù thế nào chẳng nữa, hiện tượng một người da đen đã có thể có hy vọng là ra tranh cử Tổng Thống và có triển vọng thắng cử, dù nhỏ nhoi chẳng nữa, cũng là điều đáng tự hào cho Hoa Kỳ. Chỉ trong vòng 50 năm sau thời tranh đấu Civil Rights, dân da đen đã có một người đại diện để ra tranh cử Tổng Thống cũng là một biểu tượng của tiến bộ và chứng tỏ Hoa Kỳ vẫn là quán quân về dân chủ, tự do, nhân quyền. Và hy vọng như thế cũng chưa tất hẳn cho quốc gia Hoa Kỳ, tuy đang suy thoái trên nhiều phương diện, vẫn xứng đáng là quốc gia hàng đầu của toàn cầu.

**Khuất Phong Nguyễn Đình
Phùng**
<http://www.nguyendinhphung.com/>